

Î N C H E I E R E

05 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecător
Judecători

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Luiza Gafton

examinând admisibilitatea recursului declarat de Anatoli Iurciuc,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Anatoli Iurciuc împotriva
Serviciului Fiscal de Stat privind anularea avizului de plată,
împotriva deciziei din 04 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins
apelul declarat de Anatoli Iurciuc, menținută hotărârea din 30 noiembrie 2017 a Judecătoriei
Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 02 august 2017, Anatoli Iurciuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Serviciului Fiscal de Stat privind anularea avizului de plată a impozitului pe avere pentru
anul 2016 nr.0000055361 din 30 noiembrie 2016, emis de către Inspectoratul Fiscal de Stat
mun. Chișinău pe numele lui Anatoli Iurciuc (f.d.2-4).

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, împreună cu soția sunt proprietari ai
construcției cu 2 etaje și a terenului aferent din xxxxx, cu numărul cadastral xxxxxx.

A menționat că la 03 decembrie 2016, a recepționat avizul de plata la impozitul pe
avere pentru anul 2016 cu nr. 0000055361, emis de către Inspectoratul Fiscal de Stat mun.
Chișinău pe numele lui Anatoli Iurciuc, în care sunt indicate următoarele bunuri imobile: nr.
cadastral xxxxxxxxx, din xxxxxxx, cu suprafața de 543,20 m², în valoare de 2219062,00 lei;
nr. cadastral xxxxxxx, din xxxxx, cu suprafața de 11,30 m², în valoare de 30236,00 lei; nr.
cadastral xxxxx, din xxxxx, cu suprafața de 50,50 m², în valoare de 294596,00 lei.

A mai remarcat că, datele indicate în avizul de plată nominalizat cu referire la imobilul din xxxxx cu nr. cadastral xxxxx și anume date cu privire la suprafața de 543,2 m² și baza impozabilă a acestuia de 2219062,00 lei, sunt eronate și au dus la calculul greșit a impozitului pe avere pentru anul 2016.

În acest sens, reclamantul a explicat că, potrivit certificatului din Registrul bunurilor imobile xxxxxx, eliberat la 21 decembrie 2016, bunul imobil din xxxxx cu nr. cadastral xxxxxx are suprafața de 117,4 m² (suprafața la sol), potrivit procesului-verbal de recepție finală nr. 1 din 10 decembrie 2004, casa de locuit cu 2 nivele din xxxxx cu nr. cadastral xxxxxxxx are suprafața totală de 281,4 m². Astfel, suprafața din care urmează a fi calculat costul construcției este de 281,4 m² și nu 543,2 m², precum este indicat în avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2016 din 30 noiembrie 2016.

Reclamantul a mai indicat că, incorect a fost calculată valoarea estimativă a bunurilor imobile, în special, incorectă este indicată suma de 2219062,00 lei a bunului imobil din mun. xxxxx cu nr cadastral xxxxxxxx, în condițiile în care, la 21 decembrie 2016, Oficiul Cadastral Bălți i-a eliberat o notificare/informație privind valoarea estimativă a bunurilor imobile în care se indică că valoarea construcției din xxxxxx cu nr cadastral xxxxxx este de 1546384,00 lei, dar nu 2219062,00 lei, precum este indicat în avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2016 din 30 noiembrie 2016.

Reclamantul a mai menționat că, în februarie 2017, s-a adresat către IFS pe mun. Chișinău, sector Rîșcani pentru a soluționa pe cale extrajudiciară litigiul, solicitând să fie anulat avizul.

Prin scrisoarea din 13 martie 2017 a Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău, reclamantului i s-a comunicat că se fac examinări suplimentare și a fost expediată interpelare către ÎS „Cadastru”, iar despre soluția adoptată și măsurile întreprinse reclamantul va fi informat suplimentar.

A considerat că răspunsul Serviciului Fiscal de Stat, Direcția Generală administrare fiscală mun. Chișinău nr. 26/2-2/2-28-123-/983 din 17 iulie 2017, recepționat la 21 iulie 2017, nu a satisfăcut solicitarea adresată.

A remarcat că, conform notificării Oficiului Cadastral Teritorial Bălți din 21 decembrie 2016, valoarea estimativă a construcției din xxxxx cu nr. cadastral xxxxxxxx este de 1546384.00 lei. Astfel, în condițiile în care deține imobilele în proprietate comună în devălmășie cu soția sa, cu cote părți egale, consideră că situația nu cade sub incidența normei art. 287³ alin. (3) Cod Fiscal.

Reclamantul a solicitat anularea avizului de plată a impozitului pe avere pentru anul 2016 cu nr.0000061522 din 30 noiembrie 2016, emis de către Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău pe numele lui Iurciuc Anatoli.

La 16 noiembrie 2017, reclamantul a înaintat cerere de concretizare a pretențiilor, în care a menționat că incorect a fost calculată valoarea estimativă a bunului xxxxxxxx cu nr cadastral xxxxxx (f.d. 37-38).

În acest sens a menționat că potrivit notificării Oficiului Cadastral Teritorial Bălți din 21 decembrie 2016, valoarea construcției din xxxxxx cu nr. cadastral xxxxxx este de 1546384,00 lei, astfel, contrar prevederilor art.345-346, 366, 371 Cod civil, incorect a fost calculată valoarea estimativă a bunului xxxxxx cu nr. cadastral xxxxxx , deoarece bunul menționat aparține la 2 persoane, iar careva acord comun privind stabilirea subiectului impunerii, nu a fost semnat și prezentat Serviciului Fiscal de Stat.

Prin cererea de concretizare a cerințelor, reclamantul a solicitat anularea avizului de plată a impozitului pe avere pentru anul 2016, întocmit pe averea lui Iurciuc Anatolii și Mitreanu Galina, cu anularea impozitului pentru anul 2016 și restituirea sumei de 14969,76 lei, ca achitate greșit.

Prin hotărârea din 30 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a respins acțiunea înaintată de către Iurciuc Anatoli împotriva Serviciului Fiscal de Stat privind anularea avizului de plată (f.d. 60, 67-70).

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, la 02 ianuarie 2018, Anatoli Iurciuc a declarat apel împotriva hotărârii din 30 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii primei instanțe, cu rejudecarea cauzei și admiterea integrală a acțiunii înaintate (f.d. 63-64, 85-89).

Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, prin decizia din 04 aprilie 2018, a respins apelul declarat de Anatoli Iurciuc, a menținut hotărârea din 30 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 119-123).

Instanța de apel a concluzionat că, prima instanță corect a conchis că, motive pentru anularea avizului de plată din 30 noiembrie 2016, nu sunt, actul nominalizat nu mai produce efecte juridice, fiind caduc, astfel, nu afectează careva drepturi sau interese a reclamantului.Or, Serviciul Fiscal de Stat, a corectat eroarea comisă în urma stabilirii bazei impozabile, fiind emis un nou aviz de plată.

Iar, în partea ce ține de cerințele invocate de reclamant în cererea de concretizare (f.d.37-38), precum că, nu urma a fi calculat impozitul în mărimea de 14969,76 lei, deoarece deține bunurile în proprietate comună în devălmășie cu soția, instanțele judecătorești au constatat că, casa de locuit cu 2 nivele din xxxxxx, cu nr. cadastral xxxxxxxx ce aparține lui Iurciuc Anatoli cade sub incidența prevederilor art. 287³ alin. (1) Cod fiscal, fiind întrunite cumulativ următoarele condiții : a) valoarea estimată totală constituie 1,5 milioane și mai mult; b) suprafața totală constituie 120 m² și mai mult, astfel imobilul nominalizat constituind obiect al impunerii fiscale.

Or, potrivit procesului-verbal de recepție finală nr. 1 din 10 decembrie 2004, casa de locuit cu 2 nivele din xxxxxx, cu nr. cadastral xxxxxxxx are suprafața totală de 281,4 m², adică

depășește 120 m² , iar potrivit informației Oficiului Cadastral Teritorial Bălți din 21 decembrie 2016 valoarea estimativă a imobilului este de 1546384 lei.

Faptul că imobilul respectiv este proprietatea comună în devălmășie a soților și aparține nu numai reclamantului, dar și soției reclamantului, fiecare având 1/2 cotă-parte, nu îl scutește de la plata impozitului.

La 04 iulie 2018, Anatoli Iurciuc a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, invocând faptul că instanțele ierarhic inferioare au adoptat hotărâri greșite, nefiind constatate toate circumstanțele cauzei și ilegal solicionând cauza, nejustificat considerând aplicabile speței prevederile art. 287⁴ art. 287⁵, art. 287³ alin. (1) Cod fiscal (f.d. 125-130).

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 18 iulie 2018, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copieii respective (f.d. 134).

Verificând argumentele invocate de reprezentantul recurentului în cererea de recurs, pe baza materialelor din dosar, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit. a¹) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art.429 alin.(5).

În conformitate cu art. 429 alin. (4) și (5) Cod de procedură civilă, nu pot fi atacate cu recurs:

- a) deciziile de trimitere a cauzei la rejudecare care nu se supun niciunei căi de atac;
- b) hotărârile în privința cărora apelul a fost retras în modul prevăzut la art.374;
- c) deciziile emise de instanța de apel, fără drept de recurs.

Nu pot fi atacate cu recurs hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art.430 nu au folosit calea apelului prevăzută de lege. Persoana care nu a folosit apelul poate ataca cu recurs decizia instanței de apel prin care i s-a înrăutățit situația, în partea care se referă la înrăutățirea situației. O hotărâre susceptibilă de apel și de recurs poate fi atacată, în cadrul termenului de apel, direct cu recurs dacă părțile consimt expres în fața primei instanțe prin înscris autentic sau prin declarație verbală consemnată expres în procesul-verbal. În acest caz, recursul poate fi exercitat numai pentru încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept material.

În speță, recursul este declarat împotriva deciziei din 04 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, care poate fi atacată cu recurs și respectiv recursul declarat de Anatoli Iurciuc nu poate fi considerat inadmisibil în temeiul art. 433 lit. a¹) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. b) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În corespundere cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Potrivit scrisorii de însoțire nr. 5937-3 (f.d. 97), decizia din 04 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces la 03 mai 2018. Având în vedere că la materialele dosarului lipsesc acte care ar confirma cu certitudine data recepționării de către părți a deciziei expediate, recursul declarat la data de 07 iulie 2018 se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În speță, recursul a fost declarat de Anatoli Iurciuc, care este parte a procesului civil, astfel temeiul stipulat de art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă nu are incidență.

Potrivit art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

La caz, completul relevă că nici temeiul prevăzut de art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă nu este aplicabil.

Luând în considerare cele constatate supra, completul conchide că recursul nu poate fi considerat inadmisibil în baza temeiurilor enumerate la art. 433 lit. a¹), b), c) sau d) Cod de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului raportor cu privire la încadrarea celor invocate în recurs în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2)-(4) Cod de procedură civilă, completul constată existența temeiului de inadmisibilitate stipulat la art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă.

Conform art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Potrivit art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Conform art. 432 alin. (3) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale

Art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă prevede că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII, Cod de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs la această etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În speță, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate. Iar, din conținutul cererii de recurs rezultă că, în mare parte, recurentul a reluat criticile formulate în fazele procesuale anterioare, asupra cărora instanța de apel și instanța de fond s-au pronunțat cu suficientă putere de convingere, iar invocarea pretinselor încălcări admise de instanțele inferioare nu sunt suficient de fundamentate și nu au vocația de a conduce la modificarea soluției în prezenta cauză civilă.

Completul evidențiază că, în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or, prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac

extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul învederează că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyanyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Potrivit art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Din considerentele nominalizate și având în vedere faptul că instanța de apel și instanța de fond au examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de procedură și aplicarea corectă a legii materiale, iar în esența lor, argumentele principale ale recursului, care sunt similare argumentelor invocate în instanța de apel, au fost verificate minuțios la judecarea cauzei în ordinea de apel, completul ajunge în mod unanim la concluzia de a considera recursul declarat de Anatoli Iurciuc inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Anatoli Iurciuc se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului

Valeriu Doagă

Judecători

Tamara Chișca-Doneva

Luiza Gafton